

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 745
van **ELS ROBEYNS**
datum: 17 juni 2016

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Beheersovereenkomsten - Stand van zaken

Beheersovereenkomsten zijn gericht op het behoud of de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de natuur of het landschap.

graag volgende vragen voor de beheersovereenkomsten: akkervogels, weidevogels, erosiebescherming, kleine landschapselementen, soortenrijk grasland, perceelsranden en waterkwaliteit.

1. Hoeveel werden er de laatste vijf jaar afgesloten?
2. Welke vergoeding werd de laatste vijf jaar uitgekeerd?
3. Hoe evalueert de minister de beheersovereenkomst? Draagt de beheersovereenkomst effectief bij aan het behoud of de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de natuur of het landschap?
4. Plant de minister nog nieuwe beheersovereenkomsten? Zo ja welke en met welk doel?

Voor de vragen 1, 2 en 3 graag een opdeling per beheersovereenkomst (akkervogels, weidevogels, erosiebescherming, kleine landschapselementen, soortenrijk grasland, perceelsranden, waterkwaliteit).

ANTWOORD

op vraag nr. 745 van 17 juni 2016

van **ELS ROBEYNS**

1-2. Het gevraagde overzicht vindt u in bijlage.

3. De diverse beheerovereenkomsten kunnen elk op specifieke wijze geëvalueerd worden.

- Soortenbescherming

Op basis van het onderzoek door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) kan besloten worden dat de oppervlakte aan beheerovereenkomsten voor de onderzochte soorten (akker- en weidevogels) regelmatig een positief effect had op het aantal vogelsoorten of het aantal individuen van een soort. Een ander onderzoek binnen het project SOLABIO toonde aan dat veel akkervogels een voorkeur hebben voor zogenaamde "trioranden" (trioranden zijn te vergelijken met het nieuw beheerpakket aanleg en onderhoud van gemengde grasstroken plus) en dat er vooral een voldoende dichtheid aan goede randen in een gebied moet zijn om een waarschijnlijk hogere broedvogeldichtheid te genereren. Goede randen laten toe meer structuur in de randen te brengen en bestaan uit een geschikt mengsel. Dit is mogelijk door middel van een gewijzigd maaischema en een hoger aandeel kruiden in het mengsel dat ingezaaid wordt. Dit principe is dan ook in de nieuwe beheerpakketten "aanleg en onderhoud van gemengde grasstroken en de gemengde grasstroken plus" ingebouwd. Dergelijke randen hebben positieve effecten op akkervogels en ook andere soorten zoals vlinders, sprinkhanen, bestuivende en roofinsecten.

- Erosiebestrijding

De ex-post evaluatie van PDPO II die binnenkort gepubliceerd wordt, meldt hierover het volgende: "Het totaal vermeden bodemverlies binnen het PDPO II-programma wordt ingeschat op ca. 605.266 ton. Dit zou overeenkomen met een gemiddeld vermeden bodemverlies van 43.046 ton/jaar, zijnde ca. 5,7% van het totaal theoretisch bodemverlies". Het aandeel van de beheerovereenkomsten erosiebestrijding hierin is 84%.

- Kleine landschapselementen (KLE)

Door het onderhouden van hagen, kaphagen, heggen, houtkanten en knotbomenrijen dragen landbouwers bij aan het natuur- en landschapsbehoud in hun omgeving. Dieren vinden er beschutting, bouwen er hun nesten en vinden er voedsel onder de vorm van zaden, bessen, insecten,... Ze gebruiken de KLE om zich te verplaatsen doorheen het landschap. Daarnaast hebben KLE op erosiegevoelige percelen ook hun waarde naar erosiebestrijding. Hiervoor verwijs ik naar de ex-post evaluatie van PDPO II die binnenkort gepubliceerd wordt, waarbij ingeschat wordt dat KLE kunnen bijdragen tot een reductiepercentage van 20% op de omliggende percelen.

- Soortenrijk grasland

Voor de beheerovereenkomsten "ontwikkeling van soortenrijke graslanden" bakende het INBO de meest geschikte gebieden af, wat een betere garantie geeft naar effectiviteit toe.

Daarnaast geldt op deze graslanden een bemestingsverbod. Aangezien ook het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet toegelaten is, dragen deze maatregelen ook bij aan een reductie in het gebruik van deze middelen.

- Perceelsrandenbeheer

Diverse onderzoeken in buiten- en binnenland toonden reeds aan dat door het aanleggen van dergelijke bufferende stroken de invloed van de aanpalende akker op het kwetsbare landschapselement sterk gereduceerd wordt, zowel wat betreft nutriënten als gewasbeschermingsmiddelen. Ook zijn ze belangrijk in het beperken van de sedimentafvoer richting deze elementen. Onderzoek toonde aan dat stroken van 10 m breed een sedimentreductie van 90% kunnen bekomen. Daarnaast dragen deze randen ook in een belangrijke mate bij aan meer structuur in het landschap en vormen ze een leefgebied tussen een vaak intensieve akker en een aangrenzend landschapselement. Het onderzoek door het Koninklijk Instituut voor Natuurbehoud binnen het project SOLABIO toont duidelijk positieve effecten op loopkevers aan. Een van de conclusies van deze studie was dat de biodiversiteit in de verschillende beheerovereenkomsten voor randen verrassend hoog bleek te zijn en dat het aantal Rode Lijstsoorten indrukwekkend was. Zo werden er 23 Rode Lijstsoorten verzameld waarvan één soort die met uitsterven bedreigd is (de graanloopkever).

- Waterkwaliteit

De ex-post evaluatie van PDPO II die binnenkort gepubliceerd wordt, meldt hierover het volgende: "De totale vermeden dierlijke N-input en N-residu over de gehele PDPO II-periode bedraagt ca. 13,2 miljoen kg N, oftewel een reductie van ca. 1,3 % ten opzichte van de referentiesituatie. Het aandeel van de beheerovereenkomsten water, gezien de grote oppervlakte waarop deze gesloten worden, is groot hierin."

4. In het kader van de soortenbeschermingsplannen voor 'Gauwe kiekendief' en 'Hamster' die eind 2015 werden goedgekeurd, worden 4 nieuwe pakketten beheerovereenkomsten uitgewerkt: 'Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook vogelakker', 'Aanleg en onderhoud luzernestrook vogelakker', 'Aanleg en onderhoud luzernestrook hamster' en 'Hamstervriendelijke nateelt'. Ze hebben tot doel mee invulling te geven aan de uitvoering van de soortenbeschermingsplannen voor hoger vermelde soorten. Ik heb de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht gegeven deze beheerovereenkomsten reeds dit jaar af te sluiten, zodat het leefgebied van deze soorten al ingericht kan worden met ingang van 1 januari 2017. Daarnaast is een aantal variaties voorzien binnen het beheerpakket "onderhoud houtkanten" en ook een nieuw beheerpakket "onderhoud houtsingel" om nog beter in te spelen op de diversiteit aan de types kleine landschapselementen in Vlaanderen.

BIJLAGE

Overzicht